

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Justiskomiteen
Stortinget
Postboks 1700
0026 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
21/6442 - BST

Dato
08.12.2021

Dokument 8:26 S (2021–2022) representantforslag om endring i straffeloven for å hindre seksuell utnyttelse av barn

Justiskomiteen har i brev av 24. november 2021 bedt om Justis- og beredskapsdepartementets uttalelse i forbindelse med at komiteen behandler et representantforslag om endring av straffeloven for å forhindre seksuell utnyttelse av barn.

Justis- og beredskapsdepartementet ga i mars 2021 Straffelovrådet i oppdrag å foreta en helhetlig gjennomgang av straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd. Dette inkluderer også straffeloven § 295 første ledd bokstav c, som rammer seksuell utnyttelse av en person under 18 år i en særlig sårbar livssituasjon. Representantforslaget vil således naturlig inngå som en del av Straffelovrådets helhetlige gjennomgang av det nevnte kapittel i straffeloven.

Rådet skal foreslå en regulering som samlet sett ivaretar den enkeltes rett til seksuell selvbestemmelse og andre grunnleggende krav til en rettsstatlig utforming av straffelovgivningen. Rådet skal identifisere eventuelle mangler ved gjeldende regulering og foreslå endringer som gir en mer hensiktsmessig utforming av de enkelte bestemmelsene, og en mer treffende avgrensning mellom de ulike straffebudene om seksuelle krenkelser.

Hvilket strafferettslig vern berusede personer – både barn og voksne – bør ha mot å bli utnyttet seksuelt, er blant de spørsmålene som Straffelovrådet vurderer.

Den nærmere utformingen av reglene reiser krevende spørsmål, der ulike hensyn må balanseres mot hverandre. Reglene som skal beskytte personer over seksuell lavalder mot seksuelle krenkelser må utformes slik de ikke gjør et uforholdsmessig inngrep i den enkeltes seksuelle selvbestemmelsesrett. Det er viktig at vernet ikke går så langt at den som skal beskyttes samtidig blir frarøvet retten til å bestemme over eget seksualliv.

Videre er det nødvendig å vurdere flere bestemmelser i sammenheng. Når det gjelder seksuell utnyttelse av en beruset person, er det for eksempel verdt å merke seg at straffelovens bestemmelse om voldtekt allerede rammer seksuell omgang med en person som er «ute av stand til å motsette seg handlingen» på grunn av beruselse.

Bestemmelsene som gjelder ulike seksuelle krenkelser må samlet sett sikre at lovverket er i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser, inkludert Europarådets konvensjon om beskyttelse av barn mot seksuell utnyttning og seksuelt misbruk (Lanzarote-konvensjonen). Hva som konkret ligger i de folkerettslige forpliktelsene, krever en nærmere vurdering. Dette gjelder også forpliktelsen til å kriminalisere utøvelse av seksuelle aktiviteter med et barn ved å misbruke en situasjon der barnet er særlig sårbart, spesielt på grunn av nedsatt psykisk eller fysisk funksjonsevne eller fordi det befinner seg i en avhengighetssituasjon, jf. Lanzarote-konvensjonen artikkel 18 nr. 1 bokstav b tredje strekpunkt.

Det er viktig at endringer i straffelovens regler om seksuallovbrudd skjer på bakgrunn av et grundig arbeid, slik at endringene ikke gir utilsiktede konsekvenser, og slik at lovforarbeidene gir god veiledning. Gode lovforarbeider, som sikrer at lovgivers intensjon blir tydeliggjort, er særlig viktig innenfor et rettsområde som dette. Det nettopp dette Straffelovrådets gjennomgang av straffelovens kapittel om seksuallovbrudd skal bidra til.

Jeg er positiv til intensjonen i representantforslaget. Etter Justis- og beredskapsdepartementets syn vil det fremsatte forslaget inngå i Straffelovrådets arbeid. Etter at Straffelovrådet har fremlagt sin tilrådning vil jeg komme tilbake med helhetlige forslag til endringer i kapittelet om seksuallovbrudd, herunder nødvendige endringer i straffeloven § 295 første ledd bokstav c. Rådet skal avgi sin utredning innen 15. desember 2022.

Med hilsen

Emilie Mehl